

Bevakning av ny information om bioetik med fokus på hälso- och sjukvårdsetik. December 2020.

Research och sammanställning görs av Marie Chenik. Bevakningen är resultatet av ett ideellt arbete som startade juni 2016. Ett nyhetsbrev skickas en gång/vecka till prenumeranter. Varje månad publiceras sammanställningen av nyhetsbrev på: <https://ki.se/lime/etik-i-praktiken> Synpunkter och förslag välkomnas och skickas till marie.chenik@ki.se

Se fler nyheter på Smer BIOETIKNYTT: <http://www.smer.se/>

Vecka 52

Hej alla!

Här kommer en liten julkhälsning till er. Vi är ju väldigt nära julafton och jag vill tacka er för att ni tar emot mitt nyhetsbrev! Ibland får jag tips från någon av er och denna vecka är det Henrik Ahlenius som påminner om att man kan söka till *Kursen i Medicinsk etik* vid Filosofiska institutionen, Stockholms universitet. 18/01/2021 - 06/06/2021. Kursen ges kvällstid, med sammankomst en gång per vecka. <https://www.su.se/english/search-courses-and-programmes/fi12n1-1.412902>

2020 blev ett oroligt år. Vi var inte beredda på det som kom över oss. Många artiklar i mitt nyhetsbrev har berättat om hur svårt det har varit att hantera en så annorlunda, ofta mycket utmanande verklighet.

Idag blir det inga artiklar om corona eller annat i mitt brev. I stället vill jag tipsa om otroligt vackra bilder av djur i snön från en ung fransk djurfotograf. Han har vunnit flera priser (hoppas länken fungerar). <https://fr-fr.facebook.com/JeremieVilletPhotographie/photos/-razorbills-norway/1114022312048477>

Bilder på djur och naturen upplever jag och många andra som lugnande. Likaså musiken. Alla har sina favoritlåtar och program. I år har jag ofta hittat tröst i berättarens röst och tankar och den vackra musiken i P2 program *Text och musik* med Eric Schöldt.
<https://sverigesradio.se/textochmusikmedericsschuldt>

GOD JUL till er alla i hela Sverige!
Varma hälsningar
Marie

Vecka 51

SOU 2020:80. Coronakommissionen lämnar första delredovisning. https://coronakommissionen.com/wp-content/uploads/2020/12/sou_2020_80_aldreomsorgen-under-pandemin_webb.pdf <https://coronakommissionen.com/>

Ett beslutsstöd med åldersgränser som Karolinska upprättade för prioriteringar riskerade att utesluta patienter med behov från intensivvården, slår Ivo fast. <https://www.dn.se/sthlm/karolinska-kritiseras-for-brister-vid-prioritering-inom-covid-iva/>

Pressmeddelande. Socialdepartementet. *Nya ledamöter i Folkhälsomyndighetens insynsråd.*
<https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2020/12/nya-ledamoter-i-folkhalsomyndighetens-insynsrad/>

Debatt
Vården kan orsaka onödig smärta hos barn och ungdomar. Styrelsen för Svensk barnsmärtförening.
<https://lakartidningen.se/opinion/debatt/2020/12/varden-kan-orsaka-onodig-smarta-hos-barn-och-ungdomar/>

Medan behandling av depression inriktas på att avlasta skuld ser jag med förfäran hur man vid utmattningsreaktioner går i motsatt riktning, skriver psykologen Magda Hauser. <https://www.dagensmedicin.se/opinion/debatt/en-normal-reaktion-pa-ett-sjukt->

[sammanhang/](#)

Svensk krisberedskap har inte fungerat som den borde. Av **Johan Hirschfeldt** och **Olof Petersson**. <https://www.dn.se/debatt/svensk-krisberedskap-har-inte-fungerat-som-den-borde/>

Vi vet ingenting om barn och corona. Krönika av Ola Wong. <https://kvartal.se/artiklar/vi-vet-ingen-ting-om-barn-och-corona/>

Jämlikhet i vården minskar snabbt – hög tid för skarpa riksdagsbeslut. En debattartikel av **Jonas Sjögren** + ett 80-tal allmänläkare i pensionsåldern.

<https://lakartidningen.se/opinion/debatt/2020/12/jamlikhet-i-varden-minskar-snabbt-hog-tid-for-skarpa-riksdagsbeslut/>

Från utlandet

What the chaos in hospitals is doing to doctors. By Jordan Kisner.

<https://www.theatlantic.com/magazine/archive/2021/01/covid-ethics-committee/617261/>

Dominic Wilkinson. *DNACPR Orders in a Pandemic: Misgivings and Misconceptions.* Practical Ethics. University of Oxford.

<http://blog.practicaethics.ox.ac.uk/2020/12/dnacpr-orders-in-a-pandemic-misgivings-and-misconceptions/>

van den Berg V, van Thiel G, Zomers M, et al. *Euthanasia and Physician-Assisted Suicide in Patients With Multiple Geriatric Syndromes.* *JAMA Intern Med.* Published online December 07, 2020.

<https://jamanetwork.com/journals/jamainternalmedicine/fullarticle/2773789>

Andra nyheter

Torbjörn Tännsjö, professor i praktisk filosofi, har tilldelats Statens medicinsk-etiska råds, Smers, etikpris 2020.

<https://smer.se/2020/12/10/torbjorn-tannsjoe-far-smers-etikpris-2020/>

KI inleder samarbete med internationella nyhetssajten The Conversation. Lunds universitet och Stockholms universitet är medlemmar sedan tidigare.

<https://theconversation.com/au>   <https://theconversation.com/au/who-we-are>

<https://nyheter.ki.se/ki-inleder-samarbete-med-internationella-nyhetssajten-the-conversation>

Advanced European bioethics course “*Suffering, Death and Palliative Care*”, Nijmegen, the Netherlands, 16-19 March 2021. Healthcare Ethics Radboudumc university medical centre. <https://www.ighealthcare.nl/nl/onderwijs/cursussen/advanced-european-bioethics-course-suffering-death-and-palliative-care/>

The EACME Conference 2020/2021 will take place in ClujNapoca (Romania) on September 9 – 11 2021. The conference will be held either onsite, online or in a hybrid version. <https://www.confex.eu/>

Vecka 50

Hans journal var lång men beställningen kort. AT-läkaren Linus Källgård skriver om hur han blev lurad i samband med ett mycket märkligt besök.

<https://www.dagensmedicin.se/opinion/gastkronika/hans-journal-var-lang-men-bestallningen-kort/>

Frågetecken finns kring donation efter cirkulationsstillestånd. **Mikael Svanström**, specialist i anestesi och intensivvård, Umeå.

<https://lakartidningen.se/opinion/debatt/2020/12/fragetecken-finns-kring-donation-efter-cirkulationsstillestand/>

”Det är av yttersta vikt att vårdgivare gör noggranna analyser av vilka risker som är förenade med att personal har för omfattande tillgång till patientuppgifter”. Magnus Bergström, samordnare på Datainspektionen. <https://www.sjukhuslakaren.se/efter-granskning-myndighet-betonar-vikten-av-riskanalyser/>

Skåne har gett grönt ljus till att föra över patientdata till det amerikanska företaget Cerner. Beslutet ställer frågor om sekretess på sin spets. <https://lakartidningen.se/aktuellt/nyheter/2020/12/skanskt-beslut-om-patientdata-vacker-fragor-om-sekretess/>

Det finns en röd tråd mellan Vipholm och svensk pandemihantering. Av Jörgen Huitfeldt. <https://www.dn.se/ledare/jorgen-huitfeldt-det-finns-en-rod-trad-mellan-vipholm-och-svensk-pandemihantering/>

Det är kontraproduktivt att rapporten från IVO om covidvård på äldreboenden ägnar så stort utrymme åt dokumentationskraven,

menar debattören Eric Bertholds. <https://www.svd.se/starkt-fokus-pa-att-folja-direktiv-kan-sla-tillbaka/i/senaste>
SKR:s rapport – en dåres försvarstal – Sjukhusläkaren. <https://www.sjukhuslakaren.se/kronika/skrs-rapport-en-dares-forsvarstal/>

Pressmeddelande:

Utkast på tillfällig Pandemilag för covid-19 skickas på remiss. <https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2020/12/utkast-pa-tillfallig-pandemilag-for-covid-19-skickas-pa-remiss/>

Myndigheter i gemensam kampanj mot hedersrelaterat våld och förtryck.

<https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2020/12/gemensam-kampanj-heder/>

Gabrielsson S, Eriksson S, Godskesen T. *Predatory nursing journals: A case study of author prevalence and characteristics.* Nursing Ethics. December 2020. doi:[10.1177/0969733020968215](https://doi.org/10.1177/0969733020968215) <https://journals.sagepub.com/doi/10.1177/0969733020968215>

Från utlandet:

Brain Death. This theme issue of the *AMA Journal of Ethics* examines growing ethical, social, and legal complexities of determining and declaring death by neurological criteria. <https://journalofethics.ama-assn.org/issue/socially-situated-brain-death>

What Should We Do When Families Refuse Testing for Brain Death? Robert D. Truog, MD, MA, Wynne Morrison, MD, MBE, and Matthew Kirschen, MD, PhD. *AMA J Ethics.* 2020;22(12):E986-994. doi: 10.1001/amajethics.2020.986. <https://journalofethics.ama-assn.org/article/what-should-we-do-when-families-refuse-testing-brain-death/2020-12>

How Should Clinicians Respond When Patients' Loved Ones Do Not See "Brain Death" as Death?

Rabbi Jason Weiner and Rabbi Charles Sheer. *AMA J Ethics.* 2020;22(12):E995-1003. doi: 10.1001/amajethics.2020.995. <https://journalofethics.ama-assn.org/article/how-should-clinicians-respond-when-patients-loved-ones-do-not-see-brain-death-death/2020-12>

Vecka 49

Högt hållna värderingar har lett Sverige fel i krisen. Av Per Bauhn. professor i praktisk filosofi, Linnéuniversitetet.

<https://www.svd.se/hogt-hallna-varderingar-har-lett-sverige-fel-i-krisen>

Palliativ vård kan inte garantera alla en värdig död. Replik P C Jersild. <https://www.dagenssamhalle.se/debatt/palliativ-var-d-kan-inte-garantera-alla-en-vardig-dod-34479>

Behovet av dödshjälp har aldrig varit mindre. Replik Theo Boer Groningens teologiska universitet. <https://www.dagenssamhalle.se/debatt/behovet-av-dodshjalp-har-aldrig-varit-mindre-34551>

Så förändrar coronapandemin debatten om dödshjälp. Av Johan Frostegård. <https://www.dn.se/kultur/johan-frostegard-sa-forandrar-coronapandemin-debatten-om-dodshjalp/>

Pandemin har föga med dödshjälp att göra. Replik PC Jersild. <https://www.dn.se/kultur/pc-jersild-pandemin-har-foga-med-dodshjalp-att-gora/>

Pandemin har blottlagt att vi inte har några klara riktlinjer när liv ställs mot liv. Av Torbjörn Tännsjö.

<https://www.dn.se/kultur/torbjorn-tannsjo-pandemin-har-blottlagt-att-vi-inte-har-nagra-klara-riktlinjer-nar-liv-stalls-mot/>

Tala klarspråk om varför vi låter gamla dö i onödan. Av Johan Croneman:

<https://www.dn.se/kultur/johan-croneman-tala-klarsprak-om-varfor-vi-later-gamla-do-i-onodan/>

Groucho Marx-varning på Smers principer. En replik av Jonas Andersson. <https://www.svd.se/groucho-marx-varning-pa-smers-principer>

Principer måste kunna omprövas. Smer slutreplik. <https://www.svd.se/principer-maste-kunna-omprovas>

Vad ska väga tyngst – föräldrars eller barns rättigheter? Av företrädare för Maskrosbarn och Barnrättsbyrån.

<https://www.dagenssamhalle.se/debatt/vad-ska-vaga-tyngst-foraldrars-eller-barns-rattigheter-34534>

Apatiska flyktingbarn: Behov av självrannsakan inom kåren. Ingrid Segerberg, specialist i barn- och ungdomsmedicin, Akademiska barnsjukhuset, Uppsala.

<https://lakartidningen.se/opinion/debatt/2020/11/apatiska-flyktingbarn-behov-av-sjalvrannsakan-inom-karen/>

Vården till unga med könsdysfori får inte baseras på tyckande. Av Mats Reimer barnläkare.

<https://www.dagenssamhalle.se/kronika/varden-till-unga-med-konsdysfori-far-inte-baseras-pa-tyckande-34465>

Från utlandet

BBC News: *Puberty blockers: Under-16s 'unlikely' to be able to give informed consent.* <https://www.bbc.com/news/uk-england->

[cambridgeshire-55144148](#)

BBC News: *Covid-19: Do not resuscitate orders may have been used without consent.* <https://www.bbc.com/news/health-55163009>

How should access to a Covid-19 vaccine be regulated? Joint position paper 9 nov. German Ethics Council, Standing Committee on Vaccination, and the National Academy of Sciences Leopoldina. <https://www.ethikrat.org/fileadmin/Publikationen/Ad-hoc-Empfehlungen/englisch/joint-position-paper-stiko-der-leopoldina-vaccine-prioritisation.pdf>

Will Covid-19 dethrone 'autonomy' as the dominant principle of bioethics? <https://www.bioedge.org/bioethics/will-covid-19-dethrone-autonomy-as-the-dominant-principle-of-bioethics/13633>

Dr. Anthony Fauci and Mildred Solomon explored the ethical issues raised by the erosion of trust in science in a virtual discussion hosted by The Hastings Center on November 19. <https://www.thehastingscenter.org/news/fauci-on-public-trust/>

Andra nyheter

Nytt Smer Webinarium: *Etisk stress i pandemivården.* 14 december. kl. 13:00-13:55

<https://smer.se/calendar/webbinarium-etisk-stress-i-pandemivarden/>

Videoinspelningen från Läkaresällskapet och Läkarförbundets etikdag 26/11 *Etiska utmaningar under Covid-19 pandemin.*

<https://www.sls.se/om-oss/aktuellt/publicerat/2020/etikdagen-2020/>

<https://www.youtube.com/watch?v=hv-NrBF4Obw>

Thomas Hartvigssons disputation på Göteborgs Universitet går att följa online. Datum: 11/12 kl. 13.15-16.00. Ämne: Praktisk Filosofi.

Titeln på avhandlingen: *"Explorations of the relationship between the right to make decisions and moral responsibility in healthcare"*.

<https://www.gu.se/evenemang/thomas-hartvigsson-explorations-of-the-relationship-between-the-right-to-make-decisions-and-moral-responsibility-in-healthcare>

Högt hållna värderingar har lett Sverige fel i krisen. Av Per Bauhn, professor i praktisk filosofi, Linnéuniversitetet.

<https://www.svd.se/hogt-hallna-varderingar-har-lett-sverige-fel-i-krisen>